Autor Guste Santini
Subota, 08 Rujan 2012 17:46

U obilju loših vjesti jedna je dobra – zadržali smo kreditni rejting. Kreditni rejting države od BBB- negativno zamjenjen je BBB- stabilno. Iako ne izgleda da smo odmakli daleko od ponora kreditni rejting mora, imajući u vidu stanje u gospodarstvu, više nego, zadovoljavati. Na domaćem tržištu kreditni rejting je BBB pa i neekonomistu je jasno da bi se država u narednom razdoblju morala zaduživati na domaćem financijskom tržištu.

Kad smo kod zaduživanja i domaćeg financijskog tržišta šokira izjava ministra Linića, navodi iz tiska, kako je „Inino zaduživanje u RH gotovo subverzija“ pa će Vlada to i pismeno saopćiti upravi Ine. Tu valja za trenutak stati i pitati se: što navedena izjava znači?

Ina je najveća tvrtka u Hrvatskoj koja posluje sukladno svojim strategijama, taktikama i operativnim politikama. Ina zapošljava velik broj djelatnika i ostvaruje značajnu dobit, pa je i u poreznom smislu poštovanja vrijedan porezni obveznik. Izjava gospodina Linića može se protumačiti jedino tako da Ina nije nacionalna (hrvatska) tvrtka pa kako je MOL kupio Inu, tako MOL mora tražiti i naći na inozemnom tržištu potrebna financijska sredstva. Drugim riječima da je Ina državna tvrtka gospodin Linić bi joj mogao zabraniti zaduživanje na domaćem financijskom tržištu. Postavlja se pitanje da li je moguće da ministar financija odlučuje o financijskoj politici bilo koje tvrtke i da se takvo ponašanje ocijeni kao tržišno. U vrijeme prodaje Ine organizirao sam Okrugli stol, o čemu se možete informirati na ovim stranicama, kako bi se na temelju argumentirane rasprave odgovorilo da li je ili nije dobro prodati Inu. U to vrijeme vlasti nisu poslale svog predstavnika, a prodaja Ine je provedena. Zar je moguće danas čak u mašti misliti da je moguće tek tako intervenirati na financijkom tržištu a da ne dobijemo upozorenje od strane EU? Prijetnje kako će država poduzeti stanovite mjere prema najvećoj kompaniji nikako nije dobra, a to posebno nije primjerena poruka u privlačenju stranih investicija. Ukoliko se do sada Ini gledalo kroz prste glede rudarske rente koju Ina plaća državi ili, što je također kazano, mogućeg zatvaranja rada pumpnih stanica jer u svom radu nezadovoljavaju propisane standarde, mora se reći da državna vlast svijesno radi mimo zakona. Što je ostalo od obećanog ustrojstva pravne države?

Početkom godine izvršena je, prema riječima ministra Linića, porezna reforma kako bi se pomoglo gospodarstvu. Ja sam tada kao i sada ukazivao da promjene u poreznom sustavu u konačnici predstavljaju veće porezno opterećenje nego što je ono bilo u prethodnom razdoblju. Usput rečeno, tzv. poreznoj reformi pridodati će se uvođenje poreza na nekretnine što će rezultirati dodatnim poreznim prihodima. Bože, gdje nam je kraj? BDP se je smanjio u odnosu

na prošlu godinu. Do kraja godine njegovo se smanjenje može dosegnuti golemih 2,5%, a porezni prihodi rastu, pa rastu. Ukupni porezni prihodi veći su za 6,5%! Tome nije potreban dodatni komentar. Za razliku od očekivanog povećanja poreznih prihoda od PDV-a, „pomoć“ hrvatskom gospodarstvu može se ocijeniti temeljem povećanja poreznih prihoda poreza na dohodak od čak 4,8%. Bez velike elaboracije, dragi čitaoče, konstatiram da je povećanje poreznih prihoda od dohotka u uvjetima povećanja nezaposlenosti drama s zabrinjavajućim multiplikativnim učincima.

Ovaj pregled ne bi bio potpun a da se ne komentiraju problemi u svezi Ugovora o plaćama u obrazovanju. Retorika i razlozi zašto se inzistira na promjeni Ugovora mora zbrinjavati. Najprije nam kazuju kako će nastavnici bolje proći ako potpišu Novi ugovor, potom čitamo kako proboj proračuna ministar Linić namjerava „amortizirati“ upravo Novim ugovorom (inače zašto bi se mjenjao?). Na žalost ovoj se priči pridružuje i ministar Jovanović koji kao ministar znanosti i obrazovanja zna (ili bi bar morao znati) da bez obrazovnog i znanstvenog sustava niti jedna zemlja nije nikad bila dio razvijenog i civiliziranog svijeta. Ovo s obrazovnim sustavom ne samo da nije dobro, ovo je tragično. Molim ministra Jovanovića da izvrši krajnje napore kako bi znanost i obrazovanje postle poluge izlaska iz krize, a ne, što je moguće, dolijevanje ulja na vatru na ionako uzavrelom, u socijalnom pogledu, hrvatskom nebu.

Vratimo se na početak priče. Zadržavanje kreditnog rejtinga narodski rečeno „lakše se diše“ nije dokaz da smo učinili zaokret iz prorecesijske u prorazvojnu ekonomsku politiku. Osim toga nije kriza hrvatskog gospodarstva u financijskoj krizi iako se u njoj manifestira. Hrvatska kriza je dugogovišnja kriza realnog sektora zahvaljujući neprimjerenoj ekonomskoj politici. Šest mjeseci će brzo proći, a postojeća kretanja u gospodarstvu zabrinjuju. Smanjenje kreditnog rejtinga donijelo bi nam veći račun na razini zemlje od 6 milijardi kuna. Zahvaljujući - i političkim - čimbenicima ovaj put smo izbjegli padu kreditnog rejtniga. Nastavimo li utabanim stazama krvna slika hrvatskog gospodarstva će se dodatno pogoršati. Nemojmo se zavaravati krećemo prema stagflaciji.